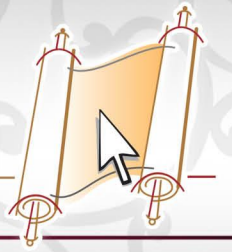

פרשה מבוארת

ע"פ רבנו האברבנאל

לע"נ הרב יעקב יצחק בן ר' אברהם דוד ז"ל ורעייתו מרת ברוריה בריינה בת ר' שלמה הכהן ע"ה

שתי הלכות ביום

גליון 44

פרשת תצוה

”וְאַתָּה תִּצְוֶנָה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זֵית זָךְ כְּתִיב לְמֹאזֵר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד” (שמות פרק כו, ב)

שאלות: א. מדוע שונה לשון ציווי זו מכל התורה, שנאמר כאן 'ואתה תצוה את בני ישראל', ולא נאמר בה 'צו את אהרן, או צו את בני ישראל', כמו שנאמר בכל המצוות שבתורה, וכמו שנאמר בספר ויקרא (כד א-ד) בפרשה זו עצמה של הדלקת הנרות במנורה. ב. מדוע הובאה פרשה זו כאן בין הכנת המשכן וכליו לבין הכנת בגדי הכהונה, והרי היה ראוי לסיים תחילה את כל ציווי הכנת הכלים והבגדים, ואחר כך לצוות על עבודת המשכן. ג. כיון שפרשה זו עצמה נכתבה כלשונה ממש בספר ויקרא (שם) מדוע נכפלה ונכתבה גם כאן.

תשובה: אמנם עיקר הציווי על הטבת והדלקת המנורה נאמר בספר ויקרא, ושם מקומו, ואילו כאן לא נאמרה פרשה זו בלשון ציווי, אלא בלשון סיפור דברים, וביאור הלשון 'ואתה תצוה' הוא כאילו נאמר והרי אתה עתיד לצוות את בני ישראל על הדלקת המנורה, והיינו הציווי שיכתב בספר ויקרא, וכיון שאתה עתיד לצוות כך, לכן כבר עתה תכין בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת, כדי שיוכל לעבוד את עבודת המשכן בפאר ובהדר הראוי למי שעובד לפני ה', אך באמת הפרשה כאן אינה ציווי על ענין הדלקת הנרות. ולכן השתנה הלשון מכל התורה, ולכן נשתנה פרשה זו כאן, כהקדמה לענין הכנת בגדי הכהונה, ונכתבה בלשון ציווי ממש, 'צו את בני ישראל', בספר ויקרא, כי שם בא הציווי האמיתי על כך. (שאלות א-ג).

❧

”וְאַתָּה הִקְרַב אֵלֶיךָ אֶת אֶהֱרֹן אַחִיךָ וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֵנוּ לִי אֶהֱרֹן נָדָב וָאִבִּיהוּא אֶלְעָזָר וְאַיִתָּמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן” (שמות

פרק כה, א-ב)

שאלה: מדוע נאמר תחילה הציווי על הדלקת המנורה, ואחר כך הציווי על בחירת אהרן ובניו לעבודת המשכן, והרי היה ראוי להקדים תחילה ולומר מי הוא הנבחר לעבוד לפני ה' במשכן, ואחר כך לפרש את עבודתו.

תשובה: כפי שהתבאר בשאלות הקודמות, מה שנאמר בתחילת הפרשה הוא בלשון סיפור על העתיד להיות, שאמר ה' למשה שהוא עתיד לצוות על בני ישראל להעלות במנורה נרות תמיד, ולכן יש צורך בהכנת בגדי הכהונה שמשרתי ה' במשכן, ועתה הוסיף לומר לו מדוע לא יוכלו כל ישראל לעשות את העבודות הללו במשכן, ועל כך אמר לו 'הקרב אליך את אהרן אחיך', כלומר, אתה הרי יודע שהקרוב אליך ביותר במדרגות הקדושה הוא אהרן אחיך, ולכן הוא היה הקרוב אליך גם במעמד הר סיני, וכיון שכך הוא הראוי ביותר לעבוד את עבודת המשכן. (שאלה ד)

❧

”וְאַתָּה הִקְרַב אֵלֶיךָ אֶת אֶהֱרֹן אַחִיךָ וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֵנוּ לִי אֶהֱרֹן נָדָב וָאִבִּיהוּא אֶלְעָזָר וְאַיִתָּמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן” (שמות

פרק כה, א-ב)

שאלה: כיון שזכה אהרן בכהונה לו ולכל בניו אחריו עד עולם, מדוע הוצרכה התורה לפרט את שמות בניו, נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, ולא אמרה רק 'אהרן ובניו'.

תשובה: בא הכתוב ללמד שאמנם היו בני אהרן זכאים לכהונה מכח אביהם, אך זכו לכך גם מכח עצמם, ופירטה התורה את שמותיהם לומר שגם מצד עצמם היה כל אחד מהם בפני עצמו ראוי לכך.

”וְאַתָּה תִּדְבֹר אֶל כָּל חֲכָמֵי לֵב אֲשֶׁר מִלְּאֲתֵינוּ רוּחַ חֲכָמָה וְעָשׂוּ אֶת בְּגָדֵי אֶהְרֹן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֵנוֹ לִי... וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאַרְגָּמָן וְאֶת תּוֹלְעַת הַשָּׁנִי וְעָשׂוּ אֶת הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן תּוֹלְעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר מִעֲשֵׂה חֹשֶׁב” (שמות פרק כה, ג, ה-ו)

שאלה: מדוע בא הציווי למשה שיצוה על חכמי הלב לעשות את הבגדים, והרי ידוע הדבר שמשה רבינו לא יעשה את הדברים בעצמו, וכפי שנתן את המשכן וכליו לאומנים, ולא בא על כך ציווי מיוחד שהאומנים יעשו זאת, ורק בפרשת כי תשא, בסיפור עשיית המשכן, נאמר שהאומנים וחכמי הלב הם שעשו את המשכן וכליו.

תשובה: כיון שבגדים אלו היו מיועדים לאהרן ובניו, רצה ה' שלא יהיה בישראל מי שיחשוך במשה רבינו שציוה להרכות בזהב ודברים יקרים עבור אחיו ובניו, ולכן צוה שתימסר העבודה לידי חכמי הלב, והם יטלו את הזהב והחומרים הנצרכים מאת ישראל, והם יעשו את הבגדים כפי הצורך וכפי ציווי ה'. (שאלה ה).

”וְהִלְבַּשְׁתָּ אֹתָם אֶת אֶהְרֹן אֶחִידָה וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ וּמִשְׁחָתָּ אֹתָם וּמִלְּאֲתָּ אֶת יָדָם וּקְדַשְׁתָּ אֹתָם וְכַהֵנוּ לִי”, “וְלִקְחָתָּ אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וַיִּצְקֶתָ עַל רִאשׁוֹ וּמִשְׁחָתָּ אֹתוֹ” (שמות פרק כה, מא. כט, ז)

שאלה: מדוע נאמר לגבי אהרן ענין המשיחה פעמיים, בתחילה נמשח יחד עם בניו, ואחר כך נמשח לבדו.

תשובה: באמת היו אצל אהרן שתי בחינות של משיחה, המשיחה הראשונה היתה מה שנמשח יחד עם בניו ובוזה נבחרו אהרן ובניו לדורות עולם להיות הכהנים המשרתים לפני ה'. והמשיחה השנייה היתה שנמשח אהרן בפני עצמו, להיות כהן גדול, ולכן המשיחה השנייה הוזכרה יחד עם ענין בגדי הכהונה הגדולה, ללמד שזו היתה תכלית המשיחה. (שאלה יא).

”וְנָתַתָּ אֶל הַשֶּׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתְּמִיּוֹם וְהָיוּ עַל לֵב אֶהְרֹן כְּבֹאֹו לִפְנֵי ה' וְנָשָׂא אֶהְרֹן אֶת מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבוֹ לִפְנֵי ה' תְּמִיד” (שמות פרק כה, ל)

שאלה: מה הם האורים והתומים המוזכרים כאן, ומדוע לא נאמרה בהם לשון 'עשיה', אלא רק נתינה, ומדוע נכתבו בה"א הידיעה, כאילו כבר הוזכרו קודם והם ידועים, והרי לא הוזכרו כלל עד עתה.

תשובה: האורים והתומים הם כתבי השם המפורש המונחים שם, ועל ידם שורה רוח הקודש על הכהן הגדול ורואה את התשובות לשאלותיו באותיות שבאבני החושן, ולכן לא שייכת בהם לשון עשיה אלא נתינה בלבד, ומחמת חשיבותם הם מוזכרים בה"א הידיעה, בדומה למה שנאמר 'וישפן מקדם לגן עדן את הפרכים', אף שלא הוזכרו הכרובים קודם לכן. (שאלה ז).

